

Voorwoord <i>Wim Ellens</i>	6	Foreword
Dageraad <i>Awraham Soetendorp</i>	8	Daybreak
Bij de schilderijen <i>Peter de Jong</i>	10	The paintings
Artisane called by God <i>Eppo Bruins</i>	12	Artisane called by God
Een fenomeen <i>Jeroen Krabbé</i>	14	One of a kind
Als ik terugkijk <i>Jip Wijngaarden</i>	16	When I look back
15 april 1945 - 15 april 2025	24	15 April 1945 - 15 April 2025
Prelude	32	Prelude
Dageraad	40	Daybreak
Joodse feesten	58	Jewish holidays
Amsterdam huilt	74	Amsterdam cries
Nacht	86	Night
Hugenoten	108	Huguenots
Vergezicht	124	Horizon
Thuiskomen	142	Coming home
De bruiloft	158	Wedding
Biografie	172	Biography
Colofon	175	Colophon

Bij de schilderijen - Peter de Jong

Jip Wijngaarden is onmiskenbaar een narratieve schilder want zonder verhaal is er voor haar geen schilderij. Haar werk is vaak doordrenkt met thema's uit de Bijbel en de Joodse traditie, maar ze veronderstelt niet dat het publiek deze achtergrondkennis per se nodig heeft om haar werk te ervaren. Ze richt zich niet op een specifieke doelgroep en vindt dat haar schilderijen zowel begrepen kunnen worden door degenen die de symboliek kennen als door mensen die dat niet doen. Voor haar staat de ervaring van pijn, troost, trauma en hoop centraal, en deze emoties zijn toegankelijk voor een breed publiek, ongeacht hun bekendheid met de religieuze context.

In het werk van Jip Wijngaarden speelt kleurcontrast een belangrijke rol om haar schilderijen kracht en diepte te geven. Ze gebruikt vaak felle kleuren zoals geel en oranje naast meer ingetogen tinten, wat zorgt voor een interessant spel tussen spanningen en rust. Ze werkt bijvoorbeeld met complementaire kleuren, zoals blauw en oranje of rood en groen, wat de aandacht trekt en bepaalde delen van het werk extra benadrukt.

Jip heeft in de loop der jaren een bijna organische, associatieve beeldtaal ontwikkeld. De ene keer vormt een veelheid aan details en symbolen het verhaal en een andere keer is het juist de eenvoud die de juiste snaar treft. Deze variatie zorgt voor een dynamische sfeer in haar werk en laat zien hoe ze kleur, vorm en compositie inzet om verschillende emoties en ideeën te communiceren.

Door deze kleurcontrasten en variaties in detail krijgen haar schilderijen niet alleen visuele impact, maar ook een emotionele lading. Het zorgt ervoor dat de kijker niet alleen naar de vormen en figuren kijkt, maar ook de gevoelens en betekenis die ze met die kleuren en composities wil overbrengen, beter kan voelen. Kortom, kleur is voor Jip niet alleen iets visueels, maar ook een manier om de complexiteit van de menselijke ervaring tot leven te brengen.

Haar kracht ligt hierin dat ze emotie en beleving kan overbrengen ook al is het onderliggende verhaal niet meteen duidelijk. Als kijker ben je dan geneigd een beetje verder te zoeken en loop je in gedachten een stukje met Jip mee of je gaat zelf verder op onderzoek uit. De titel geeft vaak al enige richting en zo kom je dan uit bij het verhaal dat zij ons wil vertellen.

The paintings

Jip Wijngaarden is unmistakably a narrative painter. For her, there is no painting without a story. Her work abounds with themes from the Bible and the Jewish tradition, although she does not require of her audience that they possess this background knowledge in order to appreciate her work. She is not focused on a particular target group and maintains that her paintings can be understood both by those who can decipher the symbolism and those who cannot. Her main themes are pain, comfort, trauma and hope, and these emotions are accessible to a wide audience, irrespective of the underlying religious context.

In Jip Wijngaarden's work, the contrast of colours is an essential element in affording the paintings their power and depth. She often uses striking colours such as yellow and orange alongside more subdued colours, and this creates a fascinating play between tension and relief. An example of this is her use of complimentary colours such as blue and orange or red and green. These colours attract attention and draw attention to certain elements of the painting.

In the course of the years, Jip has developed an almost organic and associative use of imagery. In some cases, it is the multitude of details and symbols that tell the story, and at other moments it is the directness and simplicity that hits the right note. This variety lends a dynamic quality to her work and demonstrates how she uses colour, form and composition to communicate a gamut of emotions and ideas.

These colour contrasts and variations in detail do not only deliver a visual impact, but they also infuse the paintings with emotional content. The colours and the composition ensure that the viewer can better understand the feelings and the meaning that she wants to communicate, underpinning the first impression that is presented by the painting's shapes and figures.

Her strength lies in the fact that she can communicate emotion and experience without the fundamental narrative having to be immediately apparent. The viewer is encouraged to dig a little deeper, and to follow Jip's train of thought to a certain extent, or to branch out with our own explorations. The title often points us in the right direction and we end up with the story that she wants to tell us.

Als ik terugkijk - Jip Wijngaarden

Als kind heb ik altijd getekend, gekleurd en geveerd. Ik knutselde van alles aan elkaar en creëerde mijn eigen wereld. Op een gegeven moment, toen ik in de derde klas van de lagere school zat, mochten we meedoen met een landelijke kleurwedstrijd. Thuis maakte ik de kleurplaat af op een piepklein stukje na. Ik had niet de intentie om de tekening op te sturen maar mijn vader dacht daar anders over! Stiekem heeft hij het laatste stukje ingekleurd en de tekening verstuurd. Ik behoorde tot één van de 20 winnaars en daar ik niet erg zeker van mijzelf was, zette het me aan het denken: "Ah! Er zit iets positiefs in me, er is een pad waarop ik kan lopen."

Jaren later meldde ik me aan bij een opleiding voor grafisch ontwerpen, decoreren en etaleren, met als mogelijkheid om door te stromen naar de Kunstacademie. Er was een zeer streng toelatingsexamen - veel gegadigden maar weinig uitverkoren - en ik hoorde bij de gelukkigen en vertrok naar Utrecht waar ik op kamers ging wonen. Het was een fijne periode, ik voelde me op mijn plek, wilde alles leren, alles kunnen, alles doen maar door een samenloop van omstandigheden kwam er na twee jaar een eind aan mijn studietijd. Want in 1982 kreeg ik de rol van Anne Frank in het gelijknamige theaterstuk onder regie van Jeroen Krabbé. Weer was het mijn vader die erop had aangestuurd dat ik auditie zou doen. Acteren interesseerde me eigenlijk niet zo maar de politieke situatie in Nederland verhardde en het antisemitisme stak de kop weer op, iemand moest op de bres gaan staan en ik kon het niet laten. Wonend in Amsterdam heb ik 10 jaar lang een enerverende acteercarrière gehad, maar ik bleef schilderen, tekenen, ontwierp enkele decors en kostuums voor theater. Voor de wereld was ik actrice maar in mijn hart was ik schilder.

Iemand anders spelen of mezelf zijn? Dat was op een gegeven moment de grote vraag. Er kwam steeds meer zand in de machine wat uiteindelijk leidde tot een breekpunt in mijn hart en ik verlangde naar een nieuw leven.

Samen verder

In 1989 ontmoette ik Philippe Combes, een Franse geluidsman, op de filmset van een productie over het leven van Vincent van Gogh. We werden verliefd, we trouwden en ik vertrok naar Parijs. Daar kwam de ommekeer en samen kwamen we tot geloof in de God van de Bijbel, de God van Israël. Al snel verhuisden we voor Philippes werk van Parijs richting Zwitserland.

Het duurde even voordat ik mijn evenwicht had gevonden, de zoektocht was niet makkelijk. Nieuwe vrienden kruisten mijn pad, schildervrienden! Eén van hen, Henny de Klijn, stelde voor dat

Kindertekening ca. 1975

Stijlstudie vakopleiding 1980

Trendstudie vakopleiding 1980

When I look back - Jip Wijngaarden

When I was a child, I was always drawing, painting or colouring in. I tinkered with things until they became my own little world. Once, when I was in the third year of primary school, we participated in a nationwide colouring contest. I completed the picture at home except for one little corner. I didn't intend to send it in, but my father had other ideas! Secretly, he colored in the last bit and sent the drawing off. I ended up being one of the 20 winners. I didn't have a lot of self-confidence at the time, but it made me think: "Hang on, there's something positive about me, there's a path that I can follow."

Years later, I enrolled in a program for graphic design, decorating, and window dressing, with the option of continuing on to the Academy of Art. There was a very strict entrance exam—many applicants but few chosen—and I was one of the lucky ones. I moved to Utrecht, where I lived in student accommodation. It was a wonderful time: I felt at home, I wanted to learn everything I could, to be able to do everything, and to try everything. But, thanks to a series of events, my studies ended after two years. In 1982, I was given the role of Anne Frank in the theater production of the same name, directed by Jeroen Krabbé. Once again, it was my father who encouraged me to take the audition. Acting didn't really interest me, but the political situation in the Netherlands was becoming more extreme, and anti-Semitism was rearing its ugly head again. Someone had to take a stand, and I couldn't say no. I moved to Amsterdam and embarked upon an exciting ten-year career as an actress. I continued to draw and paint and I designed a number of costumes and sets for the theatre. To the outside world I was an actress, but in my heart I was a painter.

Gradually it dawned on me that my great dilemma was: Should I be playing someone else, or should I be myself? I was feeling more and more bogged down and it reached breaking point in my heart. I longed for a new life.

Moving ahead together

In 1989 I met Philippe Combes, a French sound engineer, on the film set of a production about the life of Vincent van Gogh. We fell in love and were married, and I moved to Paris. It was there that the great turnaround came about. Together we converted to faith in the God of the Bible, The God of Israel. Soon we moved from Paris to Switzerland for Philippe's work.

It took a while to find my equilibrium, and the quest was not an easy one. But new friends crossed my path, friends who were painters. One of them, Henny de Klijn, suggested that I exhibited some

Dagboek van Anne Frank 1983

Bloemen plukken • aquarel • 2021

Samen met Philippe Combes

In de jaren na een auto ongeluk in 2010 heb ik twee grote operaties ondergaan, een aan mijn rug en een aan mijn nek. De nacht voor de tweede operatie in 2013 was de sfeer in mijn ziekenhuiskamer erg gespannen. In een poging om tot rust te komen deed ik mijn oordopjes in en luisterde naar muziek, "His eye is on the sparrow" zong Lynda Randle.

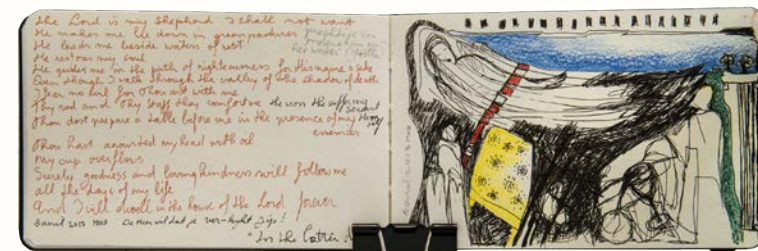
Met mijn ogen dicht voelde ik dat de kamer zich vulde met licht. Het werd stil en vredig, toen pakte ik mijn schetsboekje en maakte een tekeningetje van iets wat ik gezien had. Afijn, ik had de contouren afgetast, de emotie van de kleuren gevoeld, de rust geproefd. Ik had mezelf daar zien liggen, in een bootje van veren op wateren van rust. Ik had gezien dat ik mijn koffertje even kon neerzetten. Er stond een tafel gedekt, speciaal voor mij!
Wist ik veel dat ik gevolgd werd door 'heil' en 'goedertierenheid'! Net als Philippe waakten zij over mij. Ik zag mezelf staan, krachtig maar toch fragiel, met een beker in mijn hand, waaruit de wijn overvloedig stroomde. Het litteken in mijn nek was duidelijk zichtbaar, maar er stroomde olie over mijn hoofd. Vreugdeolie, die mij kracht zou geven om door te gaan. En al zouden er in mijn leven nog diepe, duistere passages komen, Zijn staf, Zijn Woord, Zijn beloften zouden mij erdoorheen dragen. En als het toch allemaal te veel zou worden, zou ik mogen schuilen achter Zijn gordijn, in het huis van de Eeuwige.

Ik voelde me geborgen, veilig Thuis, en las mijzelf hardop Psalm 23 voor. Toen viel ik in slaap.

In the years following a car accident in 2010 I had to undergo two major operations, for my back and my neck. During the night preceding the second operation the atmosphere in my hospital room was very tense. I tried to find some peace by putting on my earbuds and listening to music. "His eye is on the sparrow" sang Lynda Randle.

With my eyes closed, I sensed that the room was filled with light. It became quiet and peaceful, and I grabbed my sketchbook and made a drawing of something that I'd just seen. At least, I sketched the contours, while feeling the emotions of the colours and tasting peace. I saw myself lying there, in a boat made of feathers drifting on waters of tranquillity. I had seen that I could put my suitcase down. There was a table laid out especially for me. How could I have known that I was being followed by 'salvation' and 'mercy'. They were watching over me, just like Philippe. I saw myself standing there, strong yet fragile, with a cup in my hands that overflowed with wine. The scar on my neck was clear to see, but there was oil poured over my head. An anointment of joy, that would give me the strength to carry on. And, even if I should have to undergo deep and dark passages in my life, His Staff, His Word and His Promises would carry me through it all. And, if it were all to become too much to bear, I would be allowed to shelter behind His curtain, in the House of Eternity.

I felt protected, safely at Home, and I read Psalm 23 to myself, out loud. Then I drifted off to sleep.

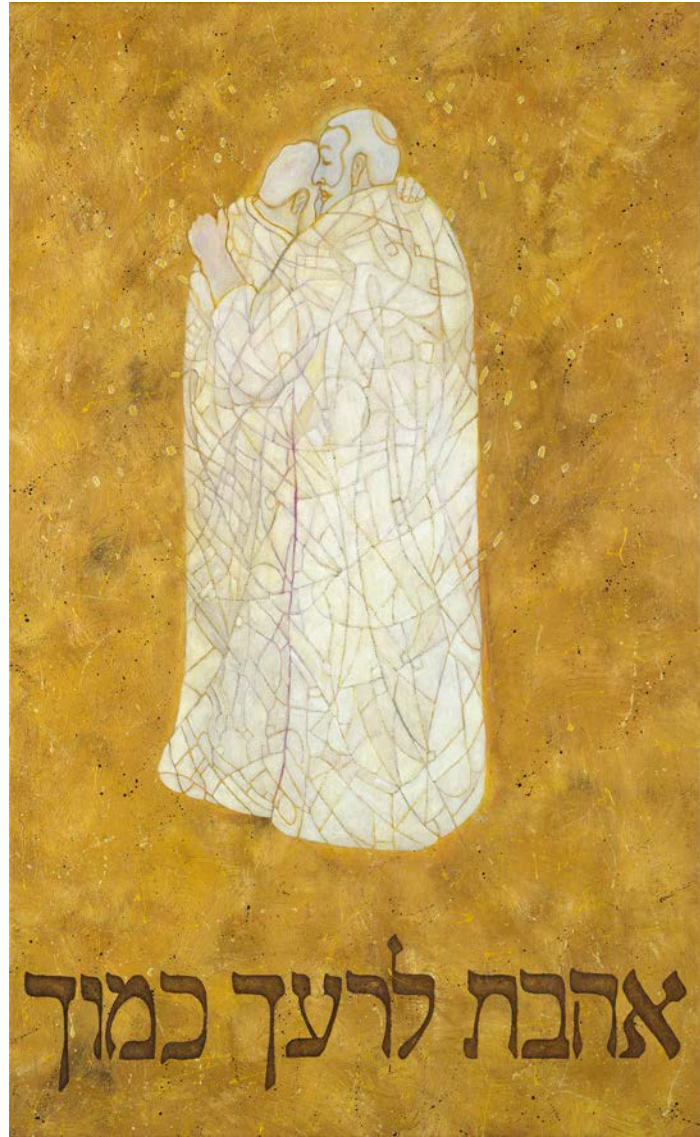
Psalm 23 • schetsboekje

Vin Jardin is een zelfportret gesitueerd in de prachtige Franse Cevennen. Philippe, mijn man, is bezig om de wijngaard te snoeien, terwijl ik alvast de oogst proef. L'Chaim! Op het Leven! Daar zal ik je ontmoeten (Exodus 25:22) staat er in het Hebreeuws op het schilderij geschreven.

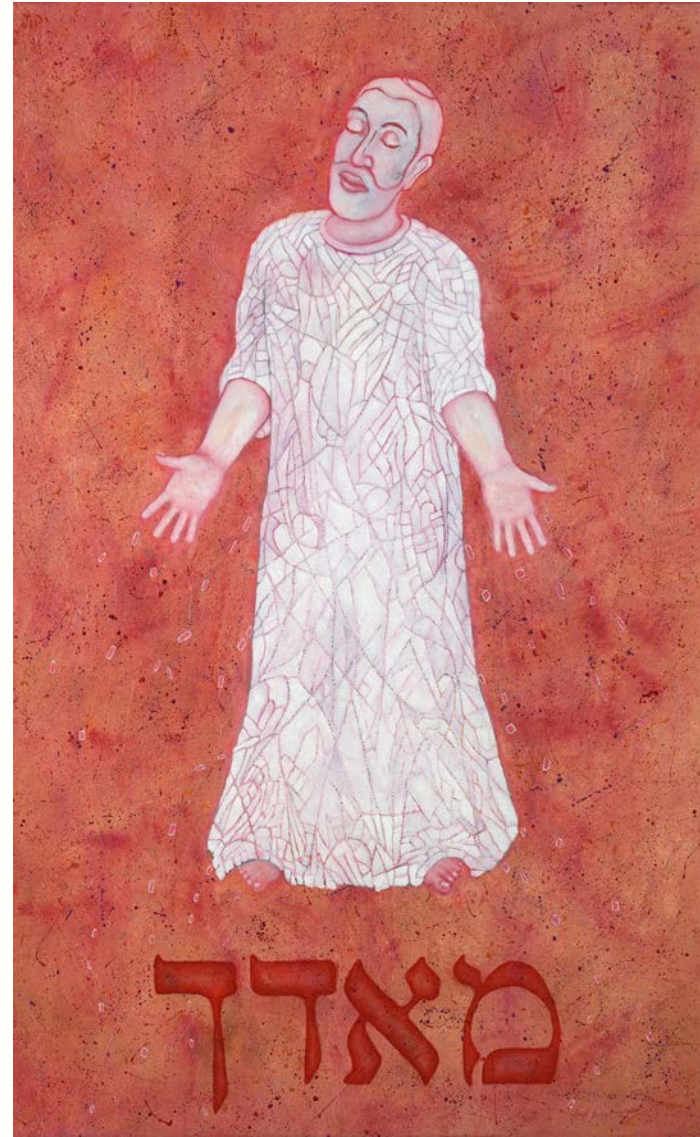
Vin Jardin is a self-portrait situated in the beautiful French Cevennes. Philippe, my husband, is pruning the vineyard while I taste the harvest in advance. L'Chaim! To Life! There I will meet you (Exodus 25:22) is written in Hebrew on the painting.

Vinjardin • 140 x 120 cm • 2021

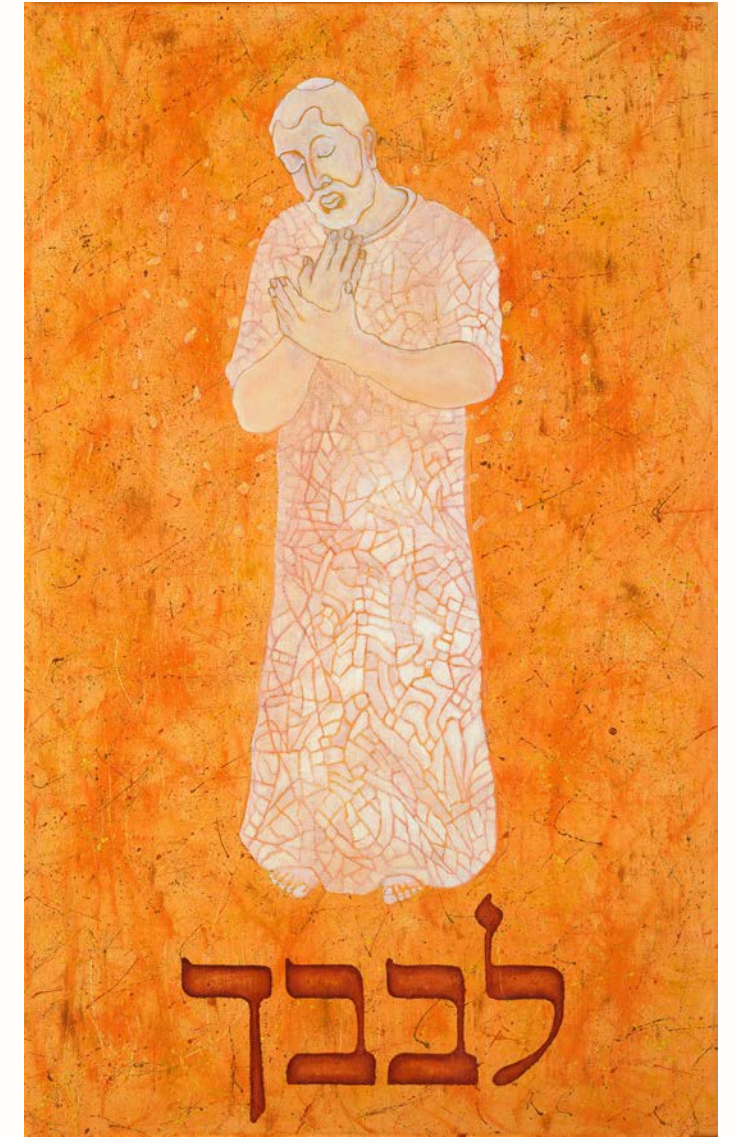
je naaste liefhebben als jezelf

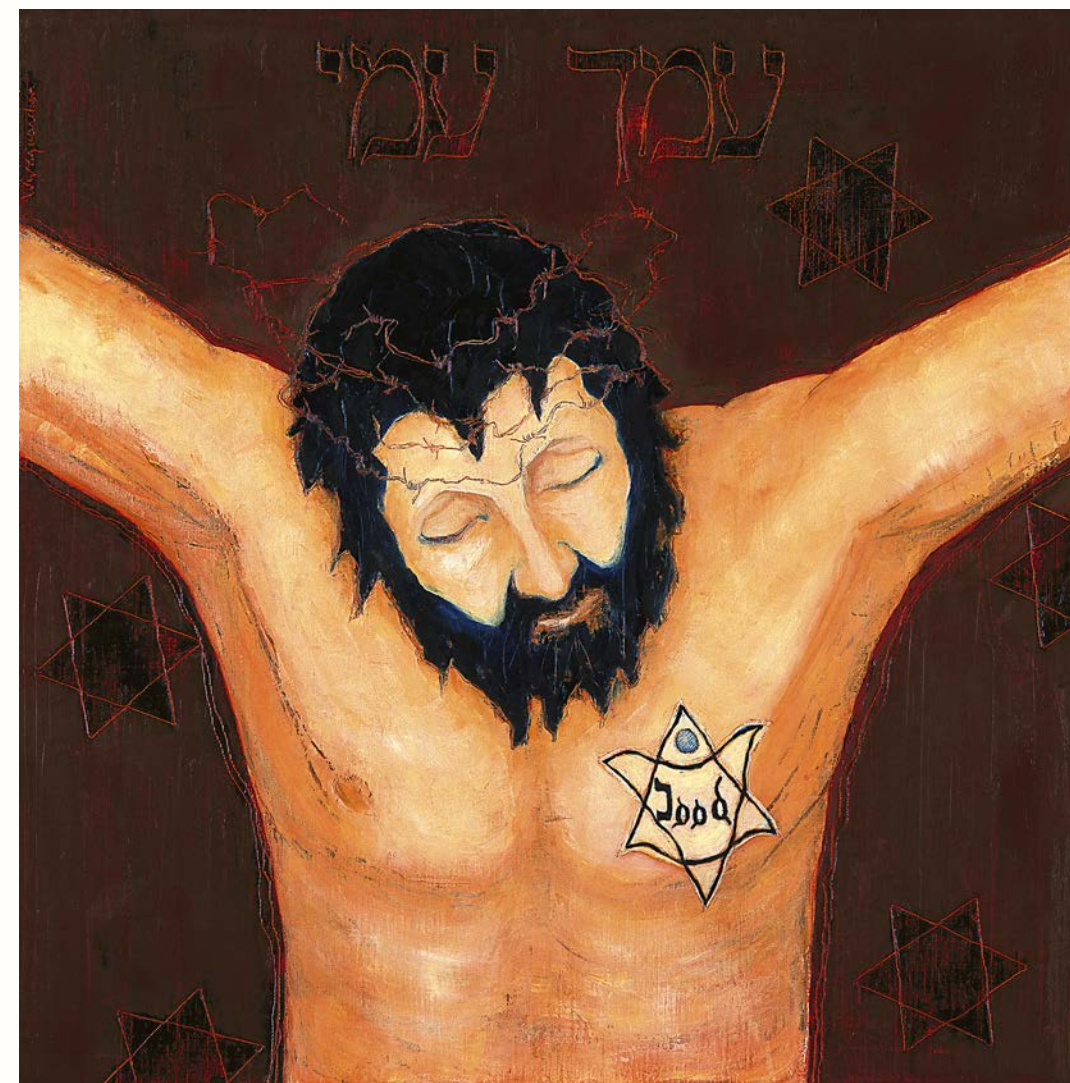
met geheel je kracht

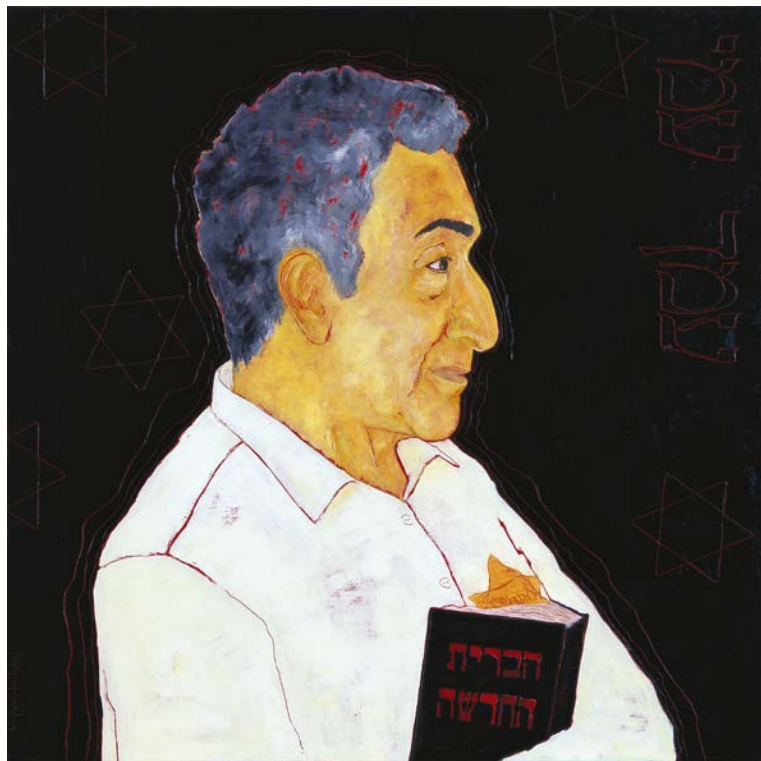

met geheel je ziel

met geheel je hart

De profet

Mirjam met kind

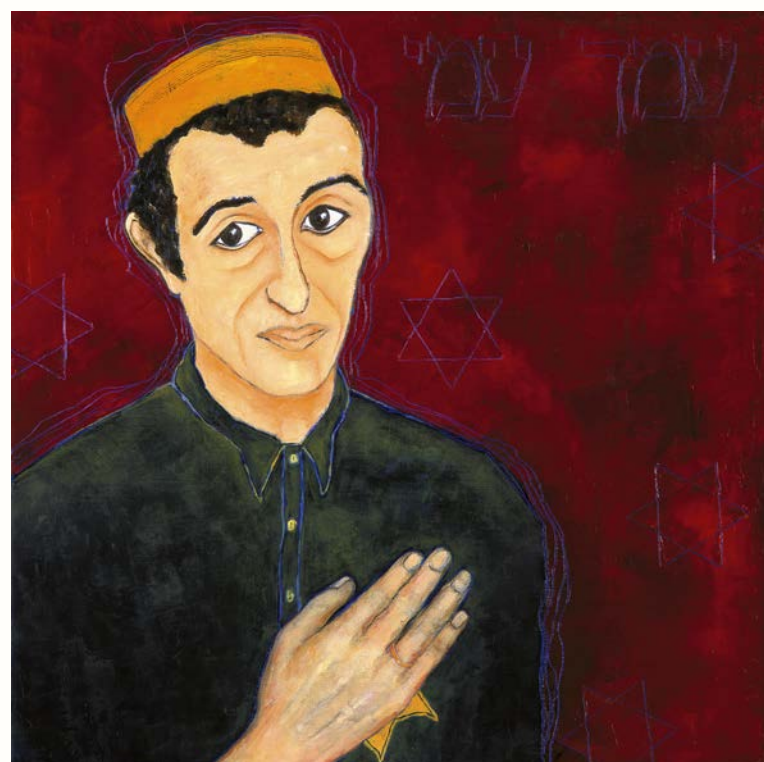
De barones

De violist

De bruid

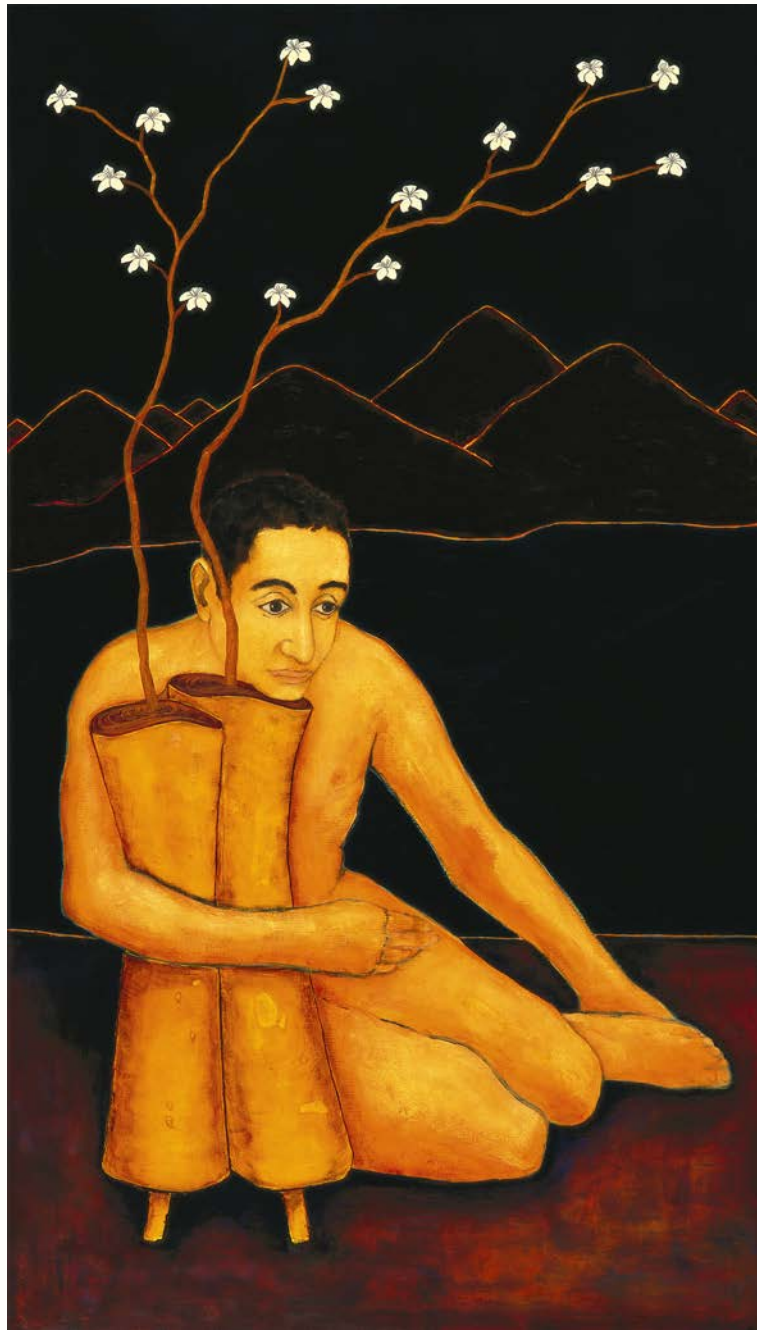
De dichter

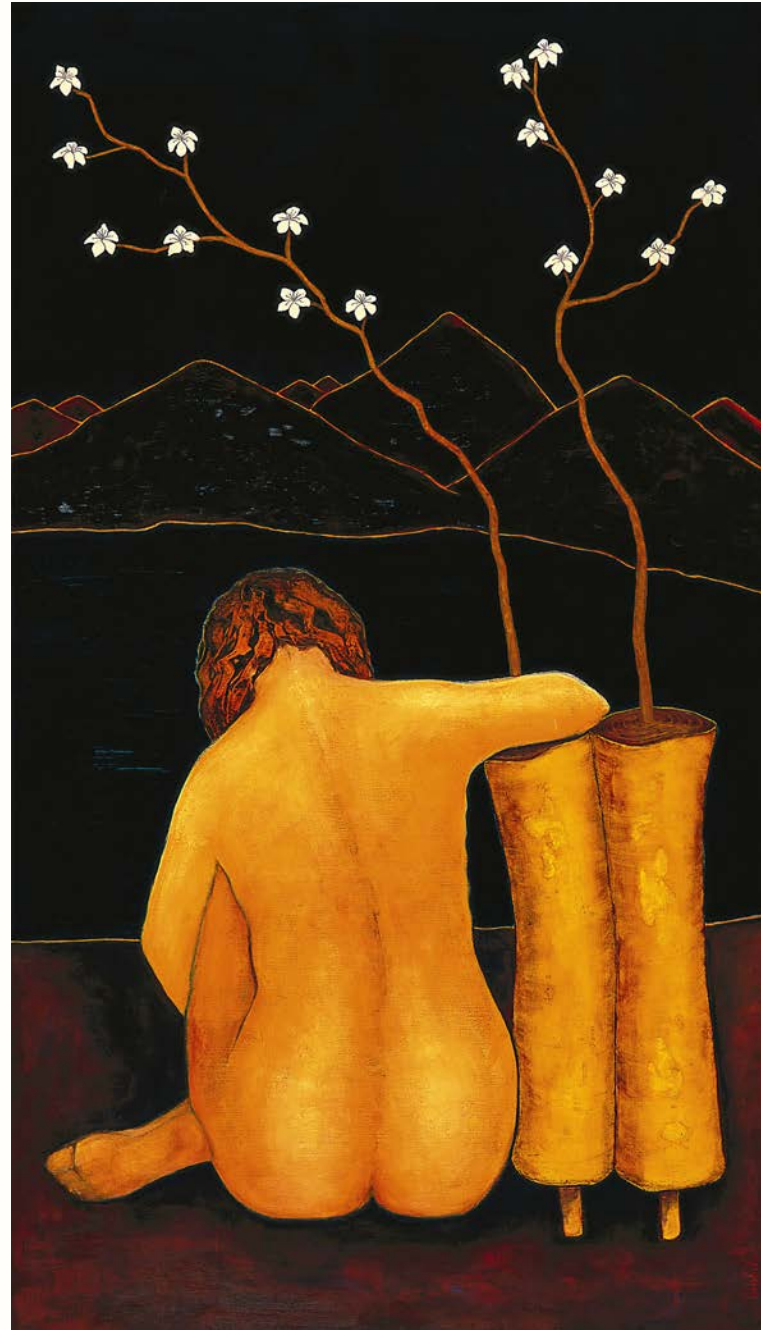
De intellectueel

De Beethovenstraat

De Tora rollen bloeien! Amandelbloesem en waken over komen in het Hebreeuws van hetzelfde woord. Al lijkt alle hoop vervlogen en de nacht eindeloos lang, toch zal de Eeuwige waken over Zijn Woord om het te volbrengen. De amandelboom is de eerste boom die bloeit terwijl de wereld buiten nog grauw en koud is. Het is een belofte van hoop.

The Torah scrolls are in bloom! 'Almond blossom' and 'watching over' both derive from the same Hebrew word. Even when all hope seems lost and the night feels endlessly long, the Eternal One will keep watch over His Word and ensure that it is fulfilled. The almond tree is the first to bloom while the world outside is still grey and cold. It is a promise of hope.

Anna Schapira, de inspiratiebron voor dit schilderij, was de enige overlevende van de naar de vernietigingskampen gedeporteerde Elburger Joden tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Anna Schapira, the inspiration for this painting, was the only survivor of the Jewish residents of Elburg who were deported to the extermination camps during the Second World War.

Druiventros uit Eskol • 110 x 90 cm • 2023 • Grape bunch from Eshcol

Gebed • brons • 2020 • Prayer

